

„A tudás első kortyai ateizmushoz vezetnek,de a pohár alján ott vár ránk Isten”

Filozófia értelmezése a lexikonok szerint:

„A filozófia a világegyetem, a természet, az élet okával és céljával, a történelemben érvényesülő rendezőelvvel, a tudás és megismerés lehetőségével, a szépség, művészet és nyelv mibenlétével, a jogi-politikai normák természetével, a cselekedetek helyes vagy helytelen mivoltával, Isten és a transzcendencia létevel foglalkozó diszciplína.”

A filozófia szó jelentése az ógörög „*philosophia*” szóból ered, amelynek jelentése: „a bölcsesség szeretete”. A „*sophia*” (magyarul: bölcsesség) kifejezés eredeti jelentése szerint mesterségbeli tudást, ügyességet jelentet. A „*philosophos*” kifejezés először Hérakleitosznál fordult elő: „Nagyon sok dolgot kell saját kutatásuk alapján tudniuk a bölcsességszerető férfiaknak” (Hérakleitosz B 35)

Tágabb értelemben:

A filozófia a lét és a tudat legáltalánosabb törvényszerűségeivel foglalkozó tudomány. Alapkérdése a lét és a tudat elsőbbségének kérdését taglalja.

Az eszmei értelmezésű tudat elsőbbségét valló irányzatokat idealistáknak, a lét anyagi értelemben való voltának elsőbbségét valló irányzatokat materialistáknak nevezzük.

A materialista filozófia szerint a világ minden dolga, jelensége visszavezethető materiális (kézzel fogható, megmagyarázható, anyagi) okra. A materialista elméletekben a lelki-szellemi jelenség nem különül el a fizikaitól: minden mentális állapot, tulajdonság, folyamat és működés elvileg azonos, valamely fizikai állapottal, tulajdonsággal, folyamattal.

A materialista ismeretelmélet szerint ezért bármely bonyolult jelenség vizsgálható, értelmezhető és megérthető egyszerűbb jelenségek vizsgálata alapján. – Így pl.: az emberi tudat is, a társadalom gyakorlati és megismerő tevékenysége, vagy éppen az élet. Ugyanígy a materialista lételmélet elfogadja, hogy a bonyolult jelenségek létrejöttének és fennállásának végső okai náluk egyszerűbb jelenségek. – Így pl.: az emberi társadalom, vagy általánosságban az egész élővilág létezését is a tudomány által ismert jelenségek teszik lehetővé, létezésük előfeltételeként.

Az idealista filozófia az alapkérdéseit nem az anyagi világ jelenségei alapján, hanem a tudat, eszme, szellem működésével magyarázza.

Az idealizmusnak két változata létezik:

1. objektív: a világ teremtőjét és irányítóját az embertől különböző szellemi létezőben látja,
2. szubjektív: csak az emberi tudatot vizsgálja. Eszerint az ember tudata tette a valóságot ilyenné és ezért végső fokon az emberi tudat egy transzcendens szubjektívként fogható fel, ami magában hordozza az egész világot.

(folyt. köv.)

Laura